

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ
ΦΥΤΟΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΔΕΝΔΡΩΔΩΝ & ΑΜΠΕΛΟΥ
Πληροφορίες: Σ. Κοσμάς, Ε – Mail: skosmas@minagric.gr,
Π. Κώστας, Ε – Mail: pkostas@minagric.gr

Σχήμα παραγωγής πιστοποιημένου πολ/κού υλικού ποικιλιών εσπεριδοειδών

Προβασικά μητρικά φυτά: προέρχονται από υποψήφια προβασικά μητρικά φυτά τα οποία έχουν γίνει αποδεκτά μετά από επίσημους ελέγχους ποικιλιακής ταυτότητας και φυτοϋγείας και παράγουν **προβασικό υλικό**.

Βασικά μητρικά φυτά: προέρχονται από **προβασικό υλικό**. Προκειμένου να αποκτηθεί ο αναγκαίος αριθμός βασικών μητρικών φυτών μπορεί να γίνει πολλαπλασιασμός των υπαρχόντων βασικών μητρικών φυτών για μια γενεά (τα βασικά μητρικά φυτά κάθε γενεάς διατηρούνται ξεχωριστά).

Στην περίπτωση κατά την οποία ένα βασικό μητρικό φυτό είναι έρριζο υποκείμενο, μπορεί να αναπολλαπλασιάζεται για έως τρεις γενεές.

Στην περίπτωση που το έρριζο υποκείμενο αποτελεί μέρος του βασικού μητρικού φυτού (δηλαδή η ποικιλία είναι εμβολιασμένη πάνω σε αυτό) τότε το έρριζο υποκείμενο είναι βασικό μητρικό φυτό 1^{ης} γενεάς.

Βασικά μητρικά φυτά (1^{ης} ή 2^{ης} γενεάς και 1^{ης} ή 2^{ης} ή 3^{ης} ή 4^{ης} γενεάς για υποκείμενα): παράγουν **βασικό υλικό**.

Πιστοποιημένα μητρικά φυτά: προέρχονται από προβασικό ή βασικό υλικό. Τα πιστοποιημένα μητρικά φυτά παράγουν **πιστοποιημένο υλικό** (μοσχεύματα που χρησιμοποιούνται ως εμβόλια ή/και ως υποκείμενα τα οποία στη συνέχεια εμβολιάζονται, ή σπόρους απομικτικούς που δίδουν σπορόφυτα τα οποία χρησιμοποιούνται ως υποκείμενα).

Στην περίπτωση παραγωγής πιστοποιημένων φυτών προς φύτευση (όχι μητρικών) εμβολιασμένων σε υποκείμενο (σπορόφυτο ή έρριζο μόσχευμα), απαιτείται και το υποκείμενο να έχει προέλθει από πιστοποιημένο μητρικό φυτό.

Τα προβασικά, βασικά, πιστοποιημένα μητρικά φυτά θα πρέπει να έχουν ελεγχθεί φυτοϋγειονομικά και ότι ανήκουν στην δηλωθείσα ποικιλία. Στην περίπτωση δε μητρικών φυτών υποκειμένων που δεν ανήκουν σε ποικιλία θα πρέπει να έχουν ελεγχθεί φυτοϋγειονομικά και ότι ανήκουν στο δηλωθέν είδος (π.χ. ότι το υποκείμενο ανήκει στο είδος *C. volcameriana*).

Υλικό CAC (Ελάχιστων Κοινοτικών Προδιαγραφών): αναπαράγεται από αναγνωρισμένη (ταυτοποιημένη) πηγή υλικού (από προβασικό ή βασικό ή πιστοποιημένο ή υλικό CAC). Πρέπει να έχει την ταυτότητα της ποικιλίας, να ικανοποιεί τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις της χώρας και της ΕΕ και να είναι

απαλλαγμένο από ελαττώματα. **Οι δράσεις για την συμμόρφωση του υλικού CAC με τα ανωτέρω διεξάγονται από την φυτωριακή επιχείρηση.**

Έλεγχοι:

Τα προβασικά, βασικά, πιστοποιημένα μητρικά φυτά και αντίστοιχα το προβασικό, βασικό και πιστοποιημένο υλικό ελέγχονται επίσημα από τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (ΤΑΑΕ).

Το υλικό CAC ελέγχεται από την φυτωριακή επιχείρηση.

Προκειμένου οι φυτωριούχοι να εγκαταστήσουν **βασικά μητρικά φυτά** ποικιλιών εσπεριδοειδών πρέπει:

- να αποκτήσουν προβασικό πολλαπλασιαστικό υλικό ή
- να αποκτήσουν βασικά μητρικά φυτά εσπεριδοειδών 1^{ης} γενεάς.

Προκειμένου οι φυτωριούχοι να εγκαταστήσουν **πιστοποιημένα μητρικά φυτά** ποικιλιών εσπεριδοειδών πρέπει:

- να αποκτήσουν προβασικό ή βασικό πολλαπλασιαστικό υλικό ή βασικά μητρικά φυτά 1^{ης} ή 2^{ης} γενεάς
- να αποκτήσουν πιστοποιημένα μητρικά φυτά εσπεριδοειδών.

Ειδικότερα απαιτείται:

1. Να είναι **εγγεγραμμένοι στο μητρώο** του άρθρου 6 της αριθμ. **2078/80743/25.07.2017 Κ.Υ.Α.** «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας έναρξης λειτουργίας των επιχειρήσεων παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών και των επιχειρήσεων εμπορίας του υλικού αυτού» (Β' 2679), **ως φυτωριακές επιχειρήσεις τύπου Α** (περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 2). Η υποχρέωση εγγραφής τους στο ως άνω μητρώο προκύπτει και από το άρθρο 2 της αριθμ. **2955/120333/26-10-2016 ΥΑ** "Τεχνικός Κανονισμός σε συμμόρφωση προς την εκτελεστική οδηγία 2014/97/ΕΕ της Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 2014, για την εφαρμογή της οδηγίας 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου **όσον αφορά την εγγραφή των προμηθευτών σε μητρώο**, την καταχώριση των ποικιλιών και τον κοινό κατάλογο ποικιλιών (ΕΕ L 298, 16-10-2014, σ.16)" (Β' 3603).

Να διαθέτουν τις ανάλογες **εγκαταστάσεις** και τον **μηχανολογικό εξοπλισμό** (δικτυοκήπιο, σύστημα υδρονέφωσης) καθώς και να χρησιμοποιούν απολυμασμένα εδαφικά υποστρώματα, σύμφωνα με το άρθρο 3 της αριθμ. 2078/80743/25.07.2017 Κ.Υ.Α. (Β' 2679). Συστήνεται τα μητρικά φυτά όλων των κατηγοριών να διατηρούνται σε γλάστρες με απολυμασμένο εδαφικό υπόστρωμα σε **εντομοστεγείς συνθήκες** (δικτυοκήπια) ή σε αγρούς απομονωμένους από δυνητικές πηγές μόλυνσης είτε από εδάφους είτε από αέρος. **Τα υποψήφια προβασικά μητρικά φυτά και τα προβασικά μητρικά διατηρούνται υποχρεωτικά σε εντομοστεγείς συνθήκες**, σύμφωνα με το άρθρο 9 της αριθμ. 218/8241/24-01-2017 ΥΑ (Β' 267).

2. Να είναι **εγγεγραμμένοι στο φυτοϋγειονομικό μητρώο (άρθρο 65 του κοινοτικού κανονισμού 2016/2031).**
3. **Να τηρούν τις απαιτήσεις της κοινοτικής φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας και ειδικότερα:**

A) τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031,

B) τα φυτά προς φύτευση πρέπει να είναι απαλλαγμένα από τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας του παραρτήματος II και να πληρούν τις απαιτήσεις των παραρτημάτων III, IV και VIII του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072.

4. Να τηρούν τις απαιτήσεις των άρθρων 29 και 30 της αριθ. 218/8241/24-01-2017 ΥΑ (Β' 267), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 1080/99222/08.04.2020 ΥΑ (Β' 1415).

Ειδικότερα στα άρθρα αυτά αναφέρονται, αντίστοιχα:

α) η ύπαρξη σχεδίου εντοπισμού και παρακολούθησης των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία παραγωγής,

β) η τήρηση των πληροφοριών από την ως άνω παρακολούθηση, οι οποίες πρέπει να είναι διαθέσιμες στις ελεγκτικές αρχές για τον επίσημο έλεγχο.

5. Να τηρούν τις απαιτήσεις της αριθ. 2956/120334/26-10-2016 ΥΑ (Β' 3578), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 522/52487/14.02.2020 ΥΑ (Β' 682) όσον αφορά την **συσκευασία** και την **επισήμανση**.

Επισημαίνεται ότι τα μητρικά φυτά όλων των κατηγοριών εφόσον είναι εμβολιασμένα θα πρέπει και τα **υποκείμενα** στα οποία έχουν εμβολιαστεί να είναι αντίστοιχης κατηγορίας δηλαδή ελεγμένα και να φέρουν σήμανση (για λόγους ιχνηλασιμότητας), η οποία δίδεται από τον φυτωριούχο, κοινοποιείται στο αρμόδιο Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων και περιέχει τα κάτωθι στοιχεία:

- **βασικό μητρικό φυτό:** αύξων αριθμός προβασικού μητρικού φυτού ή αριθμός παρτίδας προβασικού υλικού από το οποίο προήλθε ή αύξων αριθμός βασικού μητρικού φυτού ή αριθμός παρτίδας βασικού υλικού από το οποίο προήλθε στην περίπτωση παραγωγής βασικών μητρικών φυτών επόμενης γενεάς/αύξων αριθμός βασικού μητρικού φυτού/ποικιλία.
- **πιστοποιημένο μητρικό φυτό:** αύξων αριθμός βασικού μητρικού φυτού ή αριθμός παρτίδας βασικού υλικού από το οποίο προήλθε/αύξων αριθμός πιστοποιημένου μητρικού φυτού/ποικιλία

6. Να **γνωρίζουν τις απαιτήσεις** των άρθρων 16, 17, 18 19 και 20 για τα βασικά μητρικά φυτά και το βασικό πολλαπλασιαστικό υλικό των εσπεριδοειδών και των άρθρων 21, 22 και 23 για τα πιστοποιημένα μητρικά δένδρα και το πιστοποιημένο υλικό των εσπεριδοειδών και των άρθρων 24, 25, 26, 27 και 28 για το υλικό CAC των εσπεριδοειδών της αριθ. 218/8241/24-01-2017 ΥΑ (Β' 267), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 1080/99222/08.04.2020 ΥΑ (Β' 1415).

Ειδικότερα στα άρθρα αυτά αναφέρονται, αντίστοιχα:

- οι απαιτήσεις για την ποικιλιακή ταυτότητα,
- οι απαιτήσεις για την παρουσία ελαττωμάτων που επηρεάζουν την ποιότητα,
- οι απαιτήσεις φυτοϋγείας της ανωτέρω απόφασης: απαιτείται **να έχουν ελεγχθεί οπτικά και εργαστηριακά** τα βασικά και τα πιστοποιημένα μητρικά φυτά όπως αναφέρεται κατωτέρω για τα παθογόνα του Παραρτήματος I και του Παραρτήματος II του άρθρου 34 που αφορούν τα εσπεριδοειδή, αλλά και της

κείμενης εθνικής και ενωσιακής φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας (**παθογόνα καραντίνας**),

- να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή μολύνσεων και επιμολύνσεων (απολύμανση εργαλείων, χρήση απολυμασμένων εδαφικών υποστρωμάτων κλπ.).

Ειδικότερα και σε ότι αφορά τους επίσημους ελέγχους:

Κατηγορία προβασικού υλικού

Οπτική επιθεώρηση

Οπτικές επιθεωρήσεις διενεργούνται δύο φορές το έτος.

Δειγματοληψία και δοκιμές

Κάθε προβασικό μητρικό φυτό υποβάλλεται ετησίως σε δειγματοληψία και δοκιμές σχετικά με την παρουσία του *Spiroplasma citri* Saglio et al. Κάθε προβασικό μητρικό φυτό υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές τρία έτη μετά την αποδοχή του ως προβασικού μητρικού φυτού και, εν συνεχεία, ανά τριετία σχετικά με την παρουσία του ιού της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ).

Κάθε προβασικό μητρικό φυτό υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές έξι έτη μετά την αποδοχή του ως προβασικού μητρικού φυτού και, εν συνεχεία, ανά έξι έτη σχετικά με την παρουσία ΡΕΟΜΚ, εκτός του ιού της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ) και του *Spiroplasma citri* Saglio et al., οι οποίοι απαριθμούνται στο παράρτημα II, και στην περίπτωση που υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την παρουσία ΡΕΟΜΚ που απαριθμούνται στο παράρτημα I.

Κατηγορία βασικού υλικού

Οπτική επιθεώρηση

Οπτικές επιθεωρήσεις διενεργούνται δύο φορές ετησίως σε σχέση με τον ιό της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), τον *Spiroplasma citri* Saglio et al. και τον *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley. Οπτικές επιθεωρήσεις διενεργούνται μια φορά ετησίως για όλους τους ΡΕΟΜΚ, εκτός του ιού της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), του *Spiroplasma citri* Saglio et al. και του *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley, που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II.

Δειγματοληψία και δοκιμές

Στην περίπτωση βασικών μητρικών φυτών **που έχουν διατηρηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις**, κάθε βασικό μητρικό φυτό υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές κάθε τρία έτη σχετικά με την παρουσία του ιού της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ). Αντιπροσωπευτικό τμήμα βασικών μητρικών φυτών υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές σχετικά με την παρουσία *Spiroplasma citri* Saglio et al. κάθε τρία έτη.

Στην περίπτωση βασικών μητρικών φυτών **που δεν έχουν διατηρηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις**, αντιπροσωπευτικό τμήμα των βασικών μητρικών φυτών υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές ετησίως σχετικά με την παρουσία του ιού της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ) και του *Spiroplasma citri* Saglio et al., κατά τρόπο τέτοιο ώστε όλα τα μητρικά φυτά να έχουν εξεταστεί μέσα σε διάστημα 2 ετών. Στην περίπτωση θετικού

αποτελέσματος δοκιμής για τον ιό της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), όλα τα βασικά μητρικά φυτά στη μονάδα παραγωγής υποβάλλονται σε δειγματοληψία και δοκιμές. Αντιπροσωπευτικό τμήμα των βασικών μητρικών φυτών **που δεν έχουν διατηρηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις** υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές κάθε έξι έτη με βάση εκτίμηση του κινδύνου μόλυνσης των εν λόγω φυτών όσον αφορά την παρουσία ΡΕΟΜΚ, πλην του ιού της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ) και του *Spiroplasma citri* Saglio *et al.*, που απαριθμούνται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Κατηγορία πιστοποιημένου υλικού

Οπτική επιθεώρηση

Οπτικές επιθεωρήσεις διενεργούνται δύο φορές ετησίως σε σχέση με τον ιό της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), τον *Spiroplasma citri* Saglio *et al.* και τον *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley. Οπτικές επιθεωρήσεις διενεργούνται μία φορά ετησίως για όλους τους ΡΕΟΜΚ, εκτός του ιού της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), του *Spiroplasma citri* Saglio *et al.* και του *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley, που απαριθμούνται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Δειγματοληψία και δοκιμές

Στην περίπτωση πιστοποιημένων μητρικών φυτών **που έχουν διατηρηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις**, αντιπροσωπευτικό τμήμα πιστοποιημένων μητρικών φυτών υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές κάθε τέσσερα έτη σχετικά με την παρουσία του ιού της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), κατά τρόπο τέτοιο ώστε όλα τα μητρικά φυτά να έχουν εξεταστεί μέσα σε διάστημα 8 ετών.

Στην περίπτωση πιστοποιημένων μητρικών φυτών **που δεν έχουν διατηρηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις**, αντιπροσωπευτικό τμήμα των πιστοποιημένων μητρικών φυτών υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές ετησίως σχετικά με την παρουσία του ιού της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), κατά τρόπο τέτοιο ώστε όλα τα μητρικά φυτά να έχουν εξεταστεί μέσα σε διάστημα 3 ετών. Αντιπροσωπευτικό τμήμα των πιστοποιημένων μητρικών φυτών **που δεν έχουν διατηρηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις** υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές στην περίπτωση αμφιβολιών όσον αφορά την παρουσία ΡΕΟΜΚ, πλην του ιού της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), που απαριθμούνται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Στην περίπτωση θετικού αποτελέσματος δοκιμής για τον ιό της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), όλα τα πιστοποιημένα μητρικά φυτά στη μονάδα παραγωγής υποβάλλονται σε δειγματοληψία και δοκιμές.

Έλεγχοι του προμηθευτή (φυτωριακής επιχείρησης) για την κατηγορία υλικού CAC

Οπτική επιθεώρηση

Οπτικές επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται μία φορά τον χρόνο.

Δειγματοληψία και δοκιμές

Το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά της κατηγορίας CAC προέρχονται από αναγνωρισμένη πηγή υλικού, η οποία έχει διαπιστωθεί ότι είναι απαλλαγμένη, βάσει οπτικής επιθεώρησης, δειγματοληψίας και δοκιμών, από τους ΡΕΟΜΚ που απαριθμούνται στο παράρτημα II.

Εάν η αναγνωρισμένη πηγή υλικού **έχει διατηρηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις**, αντιπροσωπευτικό τμήμα του εν λόγω υλικού υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές κάθε οκτώ έτη σχετικά με την παρουσία του ιού της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ).

Εάν η αναγνωρισμένη πηγή υλικού **δεν έχει διατηρηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις**, αντιπροσωπευτικό τμήμα του εν λόγω υλικού υποβάλλεται σε δειγματοληψία και δοκιμές κάθε τρία έτη σχετικά με την παρουσία του ιού της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ).

Απαιτήσεις όσον αφορά τη μονάδα παραγωγής, τον τόπο παραγωγής ή την περιοχή

Κατηγορίες βασικού και πιστοποιημένου υλικού

- αα) το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά των κατηγοριών βασικού και πιστοποιημένου υλικού παράγονται σε περιοχές που είναι γνωστό ότι είναι απαλλαγμένες από τον ιό της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), τον *Spiroplasma citri* Saglio *et al.* και τον *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley, ή
- ββ) στην περίπτωση πολλαπλασιαστικού υλικού και οπωροφόρων φυτών των κατηγοριών βασικού και πιστοποιημένου υλικού που έχουν καλλιεργηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις, δεν παρατηρούνται συμπτώματα του *Spiroplasma citri* Saglio *et al.* ή του *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley σε αυτό το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά κατά την τελευταία πλήρη καλλιεργητική περίοδο, και το υλικό έχει υποβληθεί σε τυχαία δειγματοληψία και δοκιμές για τον ιό της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ) πριν τη διάθεσή του στο εμπόριο, ή
- γγ) στην περίπτωση πολλαπλασιαστικού υλικού και οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας πιστοποιημένου υλικού που δεν έχουν καλλιεργηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις, δεν παρατηρούνται συμπτώματα του *Spiroplasma citri* Saglio *et al.* ή του *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley σε αυτό το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά κατά την τελευταία πλήρη καλλιεργητική περίοδο, και αντιπροσωπευτικό τμήμα του υλικού έχει υποβληθεί σε δειγματοληψία και δοκιμές για τον ιό της τριστέτσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ) πριν τη διάθεσή του στο εμπόριο, ή
- δδ) στην περίπτωση πολλαπλασιαστικού υλικού και οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας πιστοποιημένου υλικού που δεν έχουν καλλιεργηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις:
  - παρατηρήθηκαν συμπτώματα του *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley ή του *Spiroplasma citri* Saglio *et al.* σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 2 % του πολλαπλασιαστικού υλικού και οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας πιστοποιημένου υλικού στη μονάδα παραγωγής κατά την τελευταία πλήρη καλλιεργητική περίοδο, και το εν λόγω πολλαπλασιαστικό υλικό και οπωροφόρα φυτά, καθώς

και όλα τα φυτά που παρουσίαζαν συμπτώματα στο άμεσο περιβάλλον, εκριζώθηκαν και καταστράφηκαν αμέσως και

- αντιπροσωπευτικό τμήμα του πολλαπλασιαστικού υλικού και των οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας πιστοποιημένου υλικού έχουν υποβληθεί σε δειγματοληψία και δοκιμές για τον ιό της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), πριν τη διάθεση στο εμπόριο, και το ποσοστό του πολλαπλασιαστικού υλικού και των οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας πιστοποιημένου υλικού στη μονάδα παραγωγής που βρέθηκε θετικό κατά την τελευταία πλήρη καλλιεργητική περίοδο δεν ξεπερνά το 2%. Το εν λόγω πολλαπλασιαστικό υλικό και οπωροφόρα φυτά εκριζώθηκαν και καταστράφηκαν αμέσως. Το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά στο άμεσο περιβάλλον υποβλήθηκαν σε τυχαία δειγματοληψία και δοκιμές, και το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά που βρέθηκαν θετικά εκριζώθηκαν και καταστράφηκαν αμέσως.

Κατηγορία υλικού CAC

αα) Το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά της κατηγορίας υλικού CAC παράγονται σε περιοχές που είναι γνωστό ότι είναι απαλλαγμένες από τον ιό της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), το *Spiroplasma citri* Saglio et al. και τον *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley, ή

ββ) στην περίπτωση πολλαπλασιαστικού υλικού και οπωροφόρων φυτών των κατηγοριών υλικού CAC που έχουν καλλιεργηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις, δεν παρατηρούνται συμπτώματα του *Spiroplasma citri* Saglio et al. ή του *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley σε αυτό το πολλαπλασιαστικό υλικό και οπωροφόρα φυτά κατά την τελευταία πλήρη καλλιεργητική περίοδο, και το υλικό έχει υποβληθεί σε τυχαία δειγματοληψία και δοκιμές για τον ιό της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ) πριν τη διάθεσή του στο εμπόριο, ή

γγ) στην περίπτωση πολλαπλασιαστικού υλικού και οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας υλικού CAC που δεν έχουν καλλιεργηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις, δεν παρατηρούνται συμπτώματα του *Spiroplasma citri* Saglio et al. ή του *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley στο πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά της κατηγορίας υλικού CAC στη μονάδα παραγωγής κατά την τελευταία πλήρη καλλιεργητική περίοδο, και τυχόν συμπτωματικά φυτά στο άμεσο περιβάλλον εκριζώθηκαν και καταστράφηκαν αμέσως, και αντιπροσωπευτικό τμήμα του υλικού έχει υποβληθεί σε δειγματοληψία και δοκιμές για τον ιό της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ) πριν τη διάθεση στο εμπόριο, ή

δδ) στην περίπτωση πολλαπλασιαστικού υλικού και οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας υλικού CAC που δεν έχουν καλλιεργηθεί σε εντομοστεγείς εγκαταστάσεις:

- συμπτώματα του *Spiroplasma citri* Saglio et al. ή του *Plenodomus tracheiphilus* (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley παρατηρήθηκαν σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 2 % του πολλαπλασιαστικού υλικού και των οπωροφόρων φυτών της

κατηγορίας υλικού CAC στη μονάδα παραγωγής κατά την τελευταία πλήρη καλλιεργητική περίοδο, και το εν λόγω πολλαπλασιαστικό υλικό και οπωροφόρα φυτά, καθώς και όλα τα φυτά που παρουσίαζαν συμπτώματα στο άμεσο περιβάλλον, εκριζώθηκαν και καταστράφηκαν αμέσως και

— αντιπροσωπευτικό τμήμα του πολλαπλασιαστικού υλικού και των οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας υλικού CAC έχουν υποβληθεί σε δειγματοληψία και δοκιμές για τον ιό της τριστεύσσας των εσπεριδοειδών (στελέχη απομονωθέντα στην ΕΕ), πριν τη διάθεση στο εμπόριο, και ποσοστό που δεν ξεπερνά το 2 % του πολλαπλασιαστικού υλικού και των οπωροφόρων φυτών της κατηγορίας υλικού CAC στη μονάδα παραγωγής βρέθηκε θετικό κατά την τελευταία πλήρη καλλιεργητική περίοδο. Το εν λόγω πολλαπλασιαστικό υλικό και οπωροφόρα φυτά εκριζώθηκαν και καταστράφηκαν αμέσως. Το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά στο άμεσο περιβάλλον υποβλήθηκαν σε τυχαία δειγματοληψία και δοκιμές, και το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά που βρέθηκαν θετικά εκριζώθηκαν και καταστράφηκαν αμέσως.

ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΟΙ ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΜΗ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ

Παρατίθενται οι ρυθμιζόμενοι επιβλαβείς οργανισμοί μη καραντίνας (ΡΕΟΜΚ) των παραρτημάτων Ι, ΙΙ, του άρθρου 34 της αριθ. 218/8241/24-01-2017 ΥΑ (Β' 267), όπως τα παραρτήματα αυτά τροποποιήθηκαν με την αριθ. 1080/99222/08.04.2020 ΥΑ (Β' 1415) που αφορούν τα εσπεριδοειδή.

Α) ΡΕΟΜΚ του Παραρτήματος Ι [προβλέπεται η οπτική επιθεώρηση των επιβλαβών οργανισμών του Παραρτήματος Ι του άρθρου 34 και μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις (αμφιβολίες) προβλέπεται η διενέργεια δειγματοληψιών και δοκιμών]:

<i>Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf.</i>	Μύκητες και ωομύκητες
	<i>Phytophthora citrophthora</i> (R.E.Smith & E.H.Smith) Leonian [PHYTCO]
	<i>Phytophthora nicotianae</i> var. <i>parasitica</i> (Dastur) Waterhouse [PHYTNP]
	Έντομα και ακάρεα
	<i>Aleurothrixus floccosus</i> Maskell [ALTHFL]
	<i>Parabemisia myricae</i> Kuwana [PRABMY]
	Νηματώδεις
	<i>Pratylenchus vulnus</i> Allen & Jensen [PRATVU]
	<i>Tylenchulus semipenetrans</i> Cobb [TYLESE]

Β) ΡΕΟΜΚ του Παραρτήματος ΙΙ [προβλέπεται η οπτική επιθεώρηση των επιβλαβών οργανισμών του Παραρτήματος ΙΙ του άρθρου 34 και σε συγκεκριμένες περιπτώσεις (με βάση την ανάλυση κινδύνου μόλυνσης) προβλέπεται η διενέργεια δειγματοληψιών και δοκιμών]:

<i>Citrus L., Fortunella Swingle και Poncirus Raf.</i>	Βακτήρια
	<i>Spiroplasma citri</i> Saglio et al. [SPIRCI]
	Μύκητες και ωομύκητες
	<i>Plenodomus tracheiphilus</i> (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley [DEUTTR]
	Ιοί, ιοειδή, ασθένειες παρεμφερείς με τις ιογενείς και φυτοπλάσματα
	Παθογόνος παράγοντας της κριστάκορτης των εσπεριδοειδών [CSCC00] Ιοειδές της εξώκορτης των εσπεριδοειδών

	<p>[CEVD00]</p> <p>Παθογόνος παράγοντας της λιθίασης των εσπεριδοειδών [CSI000]</p> <p>Ιός της κηλίδωσης των φύλλων των εσπεριδοειδών [CLBV00]</p> <p>Ιός της ψύρωσης των εσπεριδοειδών [CPSV00]</p> <p>Ιός της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (απομονώσεις στην ΕΕ) [CTV000]</p> <p>Ιός της ποικιλοχλώρασης των εσπεριδοειδών [CVV000]</p> <p>Ιοειδές του νανισμού του λυκίσκου [HSVD00]</p>
--	---

Κατάλογος ενωσιακών ρυθμιζόμενων επιβλαβών οργανισμών μη καραντίνας («ΡΕΟΜΚ») και του ετοιμοπαράδοτου προς εμπορία πολ/κού υλικού εσπεριδοειδών, με κατηγορίες και κατώτατα όρια, που αναφέρεται στο άρθρο 5 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072 της Επιτροπής

ΡΕΟΜΚ ή συμπτώματα που προκαλούνται από ΡΕΟΜΚ	Φυτά προς φύτευση (γένος ή είδος)	Κατώτατο όριο για το πολλαπλασιαστικό υλικό οπωροφόρων δένδρων και των σχετικών οπωροφόρων φυτών (αφορά όλες τις κατηγορίες)
Βακτήρια		
<i>Spiroplasma citri</i> Saglio et al. [SPIRCI]	Φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf., και τα υβριδιά τους	0 %
Μύκητες – Ωμομύκητες		
<i>Phytophthora citrophthora</i> (R.E.Smith & E.H.Smith) Leonian [PHYTCO]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
<i>Phytophthora nicotianae</i> var. <i>parasitica</i> (Dastur) Waterhouse [PHYTNP]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
<i>Plenodomus tracheiphilus</i> (Petri) Gruyter, Aveskamp & Verkley [DEUTTR]	Φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf., και τα υβριδιά τους	0 %
Έντομα και ακάρεα		
<i>Aleurothrixus floccosus</i> Maskell [ALTHFL]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
<i>Parabemisia myricae</i> Kuwana	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i>	0 %

[PRABMY]	Swingle, και <i>Poncirus</i> Raf.	
Νηματώδεις		
<i>Pratylenchus vulnus</i> Allen & Jensen [PRATVU]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
<i>Tylenchulus semipenetrans</i> Cobb [TYLESE]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
Ιοί, ιοειδή, ασθένειες παρεμφερείς με τις ιογενείς και φυτοπλάσματα		
Παθογόνος παράγοντας της κριστάκορτης των εσπεριδοειδών [CSCC00]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
Ιοειδές της εξώκορτης των εσπεριδοειδών [CEVD00]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
Παθογόνος παράγοντας της λιθίασης των εσπεριδοειδών [CSI000]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
Ιός της κηλίδωσης των φύλλων των εσπεριδοειδών [CLBV00]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
Ιός της ψύρωσης των εσπεριδοειδών [CPSV00]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
Ιός της τρισιτέσας των εσπεριδοειδών [CTV000] (απομονωθέντα στελέχη στην ΕΕ)	Φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf., και τα υβρίδιά τους	0 %
Ιός της ποικιλοχλώρωσης των εσπεριδοειδών [CVV000]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %
Ιοειδές του νανισμού του λυκίσκου [HSVD00]	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	0 %

**ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ
που αφορούν φυτά προς φύτευση εσπεριδοειδών**

Επιβλαβείς οργανισμοί καραντίνας και κωδικοί που τους έχουν αποδοθεί από τον ΕΡΡΟ
<i>Candidatus Liberibacter africanus</i> [LIBEAF]
<i>Candidatus Liberibacter asiaticus</i> [LIBEAS]
<i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>aurantifolii</i> (Schaad et al.) Constantin et al. [XANTAU]
<i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Constantin et al. [XANTCI]
<i>Elsinoë australis</i> Bitanc. & Jenkins [ELSI AU]
<i>Elsinoë citricola</i> X.L. Fan, R.W. Barreto & Crous [ELSICI]
<i>Elsinoë fawcettii</i> Bitanc. & Jenkins [ELSIFA]
<i>Phyllosticta citricarpa</i> (McAlpine) Van der Aa [GUIGCI]
<i>Aleurocanthus citripedus</i> Quaintance & Baker [ALECCT]
<i>Aleurocanthus woglumi</i> Ashby [ALECWO]
<i>Diaphorina citri</i> Kuwayana [DIAACI]
<i>Eotetranychus lewisi</i> (McGregor) [EOTELE]
<i>Hishimonus phycitis</i> (Distant) [HISHPH]
<i>Scirtothrips aurantii</i> Faure [SCITAU]
<i>Scirtothrips citri</i> (Moulton) [SCITCI]
<i>Scirtothrips dorsalis</i> Hood [SCITDO]
Tephritidae (μη ευρωπαϊκά) [1TEPHF]
<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick) [ARGPLE]
<i>Unaspis citri</i> (Comstock) [UNASCI]
Ιός της τριστέσσας των εσπεριδοειδών (απομονωθέντα στελέχη εκτός της ΕΕ) [CTV000]
Ιοί της λέπρωσης των εσπεριδοειδών [CILV00]:
α) CiLV-C [CILVC0]
β) CiLV-C2 [CILVC2]
γ) HGSV-2 [HGSV20]
δ) Στέλεχος εσπεριδοειδών του OFV [OFV00] (στέλεχος εσπεριδοειδών)
ε) CiLV-N sensu novo.
Ιός του νανισμού της μανταρινιάς σατσούμα [SDV000]
<i>Clavibacter sepedonicus</i> (Spieckermann and Kottho) Nouioui et al. [CORBSE]
<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. emend. Safni et al. [RALSSL]
<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells et al.) [XYLEFA]
<i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilb.) Percival [SYNCEN]
<i>Aleurocanthus spiniferus</i> (Quaintance) [ALECSN]
<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson) [ANOLCN]
<i>Toxoptera citricida</i> (Kirkaldy) [TOXOCI]
<i>Trioza erytrae</i> Del Guercio [TRIZER]
<i>Homalodisca vitripennis</i> (Germar) [HOMLTR]
<i>Hishimonus phycitis</i> (Distant) [HISHPH]
<i>Lopholeucaspis japonica</i> Cockerell [LOPLJA]
<i>Oemona hirta</i> (Fabricius) [OEMOHI]

Σχήμα Παραγωγής και Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού Εσπεριδοειδών

